

Over de Raad voor de Kinderbescherming

Ieder kind heeft recht op bescherming

Februari 2004

Ministerie van Justitie
Raad voor de Kinderbescherming

De Raad voor de Kinderbescherming komt op voor de rechten van het kind, van wie de ontwikkeling en opvoeding worden bedreigd.

De Raad scheidt voorwaarden om die bedreiging op te heffen of te voorkomen.

De Raad doet onderzoek, adviseert in juridische procedures en kan maatregelen of sancties voorstellen. De Raad werkt nauw samen met andere instanties.

Ieder kind heeft recht op bescherming

Deze brochure is geschreven voor ouders die voor het eerst met de Raad voor de Kinderbescherming in contact komen. Zij vinden hierin een algemene beschrijving van de taken en werkwijze van de Raad voor de Kinderbescherming. Ook andere belangstellenden kunnen met deze brochure meer te weten komen over het werk van de Raad.

Wilt u uitgebreider geïnformeerd worden over (een van) de taken van de Raad? Op bladzijde 15 staat een overzicht van de beschikbare informatie.

Voor het gemak is de tekst in de mannelijke vorm geschreven. Overal waar *hij* staat, kunt u ook *zij* lezen. Met *ouders* en *kind* worden ook *ouder*, *verzorger(s)* of *wettelijke vertegenwoordiger(s)* en *kinderen* bedoeld.

Inhoudsopgave

Recht op zorg en bescherming	5
De taken van de Raad	6
Normen 2000	10
Het onderzoek	11
Vertrouwenspersoon	13
Bescherming persoonsgegevens	13
Klachten	14
Maakt u zich zorgen over een kind?	14
Meer informatie	15
Adressen	16

Recht op zorg en bescherming

Al sinds begin 1900 is in de Nederlandse wet vastgelegd dat kinderen beschermd kunnen worden. In 1995 is ook het Internationale Verdrag inzake de Rechten van het Kind voor Nederland van kracht geworden. Uitgangspunt daarvan is dat een kind bijzondere zorg en bescherming nodig heeft vanwege zijn kwetsbare en afhankelijke positie. Ouders zijn daar natuurlijk allereerst zelf verantwoordelijk voor. Zij moeten hun kind verzorgen en opvoeden en zijn ontwikkeling stimuleren. Als ouders hun verantwoordelijkheid niet (kunnen) nemen, komt de ontwikkeling van het kind in gevaar. In dat geval moet de overheid het gezin ondersteuning bieden en ingrijpen als de situatie van het kind onvoldoende verbetert. De Raad voor de Kinderbescherming – een onderdeel van het Ministerie van Justitie – voert die taken uit.

Onderzoek en advies

Elk kind moet de gelegenheid krijgen zich te ontwikkelen tot een zelfstandige en evenwichtige volwassene; dat geldt ook voor kinderen die in de knel zitten. De Raad voor de Kinderbescherming komt op voor deze kinderen door hun (gezins)situatie te onderzoeken en hulpverlening te adviseren of maatregelen op te leggen. Bij alle werkzaamheden van de Raad staan de belangen van het kind centraal.

De Raad verleent zelf geen hulp aan gezinnen. Wel zorgt de Raad dat de hulpverlening zo nodig op gang komt.

De Raad is een zogenoemde tweedelijns organisatie. Dat betekent dat slechts een beperkt aantal instellingen direct contact kan opnemen met de Raad, zoals het Bureau Jeugdzorg / Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (BJZ/AMK), politie en rechters. Alleen in zeer ernstige situaties kunnen andere instanties en personen de Raad rechtstreeks te hulp roepen.

Als de Raad een crisismelding in onderzoek neemt, krijgt het AMK daarover bericht. Zo wordt voorkomen dat beide organisaties met de melding aan de slag gaan.

De taken van de Raad

Bescherming

De Raad is betrokken bij gezinnen waar opvoeden een probleem is geworden.

Scheiding en omgang

De Raad wordt ingeschakeld als ouders bij hun scheiding niet zelf afspraken kunnen maken over hun kinderen, zoals over de omgangsregeling of de verblijfplaats.

Straf

De Raad speelt een rol bij strafzaken van minderjarigen.

Adoptie, afstand en afstamming

De Raad is betrokken bij zaken op het gebied van adoptie, afstand en afstamming.

Deze taken worden op bladzijde 7 en 8 uitgebreider toegelicht.

1. Bescherming

Soms zijn de omstandigheden van een kind en zijn gezin zo zorgelijk dat de geboden hulpverlening niet (meer) voldoende is. Het komt ook voor dat een gezin geen hulp accepteert. Het Bureau Jeugdzorg (BJZ) – of een onderdeel daarvan: het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) – schakelt dan de Raad voor de Kinderbescherming in.

Als de Raad na onderzoek beslist dat het noodzakelijk is om in een gezin in te grijpen, vraagt hij de rechter een zogenoemde maatregel van kindbescherming op te leggen. Bij zijn beslissing maakt de rechter gebruik van de informatie van de Raad. Met een maatregel wordt het gezag van de ouders geheel of gedeeltelijk beperkt totdat de situatie van het kind verbeterd is. Ook wordt de hulpverlening (weer) op gang gebracht. Het gezin is verplicht om deze hulp te accepteren.

De brochure *Als opvoeden een probleem is* geeft hierover meer informatie (zie bladzijde 15).

2. Scheiding en omgang

In de wet is vastgelegd dat ouders na hun echtscheiding in principe samen het ouderlijk gezag behouden; ook het recht op omgang tussen ouders en kinderen is in de wet opgenomen. Het is van belang dat beide ouders goede afspraken maken over de omgang, net als over de verblijfplaats van hun kind. Als ouders daar zelf niet in slagen, kunnen zij de rechter vragen hierover een beslissing te nemen. De rechter kan zo nodig de Raad voor de Kinderbescherming vragen om hem daarbij te adviseren. Meer informatie kunt u vinden in de brochure *Als ouders gaan scheiden* (zie bladzijde 15).

3. Straf

Als een minderjarige vanwege een strafbaar feit een proces-verbaal krijgt of in verzekering gesteld wordt, dan brengt de politie de Raad voor de Kinderbescherming op de hoogte. De Raad volgt deze minderjarige gedurende zijn straftraject en zorgt dat alle activiteiten van bijvoorbeeld de Raad, de politie en de officier van justitie op elkaar afgestemd worden.

Daarnaast kan de Raad een onderzoek doen om de officier van justitie en de rechter over de jongere te informeren. Bovendien adviseert de Raad hen in de regel over de vervolging, straf en hulpverlening. Verder coördineert de Raad de uitvoering van opgelegde taakstraffen.

Lees voor meer informatie de brochure *Als uw kind in aanraking komt met de politie* (zie bladzijde 15).

4. Adoptie, afstand en afstamming

Als mensen een kind willen adopteren, doet de Raad voor de Kinderbescherming een gezinsonderzoek. Dan wordt beoordeeld of zij geschikt zijn om een adoptiekind op te voeden.

De Raad wordt ook ingeschakeld als ouders afstand willen doen van hun kind. Ook kunnen mensen bij de Raad terecht als zij – na adoptie of afstand – vragen hebben over hun afstamming of in contact willen komen met hun biologische ouders of hun kind.

Normen 2000

De werkwijze van de Raad voor de Kinderbescherming is vastgelegd in *Normen 2000*. Deze richtlijnen van de minister van Justitie zijn voor de medewerkers van de Raad de leidraad voor hun dagelijks werk. Het document beschrijft onder andere hoe een onderzoek uitgevoerd wordt, welke informatie in het rapport komt en hoe lang een onderzoek mag duren. Daardoor komt elk raadsonderzoek in principe op dezelfde manier tot stand.

U kunt *Normen 2000* op elke vestiging van de Raad inzien of raadplegen via de internetsite www.kinderbescherming.nl.

Het onderzoek

Een onderzoek door de Raad moet de situatie van het kind en zijn gezin duidelijk in kaart brengen. De Raad voert daarom gesprekken met mensen die bij het gezin betrokken zijn. Het onderzoek draait om de vraag wat het beste is voor het kind.

Tijdens een onderzoek probeert een medewerker van de Raad voor de Kinderbescherming, de raadsonderzoeker, na te gaan of er problemen zijn die de ontwikkeling van het kind zo bedreigen dat daar wat aan gedaan moet worden. De raadsonderzoeker wil daarom een zo goed mogelijk beeld krijgen van het kind en zijn omstandigheden. Hij let ook op de gezinssituatie en eventuele problemen van de gezinsleden. Het doel van het onderzoek is om de problemen te benoemen en oplossingen te bedenken.

De raadsonderzoeker houdt daarbij steeds in gedachten dat het zijn taak is om op te komen voor de rechten van de kinderen.

De raadsonderzoeker voert verschillende gesprekken. Hij praat niet alleen met de gezinsleden, maar zo nodig ook met mensen uit hun directe omgeving. Daarnaast raadpleegt hij andere betrokkenen, zoals een leerkracht, een huisarts of andere hulpverleners. Verder wordt hij ondersteund door bijvoorbeeld een gedragsdeskundige en een juridisch deskundige van de Raad.

Geregeld overlegt de raadsonderzoeker met zijn leidinggevende en de betrokken collega's van de Raad. De ouders en het kind worden vanzelfsprekend steeds op de hoogte gehouden van het onderzoek.

Het rapport

Een onderzoek wordt afgesloten met een rapport. Daarin beschrijft de raadsonderzoeker de (gezins)situatie van het kind. Ook het advies van de Raad wordt vermeld. Het rapport wordt altijd besproken met het gezin.

In de regel stelt de raadsonderzoeker aan het eind van zijn onderzoek een rapport op. Hierin beschrijft hij het verloop van het onderzoek. Hij neemt ook informatie op die anderen hebben verstrekt. Verder geeft de raadsonderzoeker de mening van de ouders en het kind weer. Ook bevat het rapport een overzicht van de conclusies die de Raad uit het onderzoek heeft getrokken. Het rapport wordt meestal afgesloten met een advies. De raadsonderzoeker bespreekt het voorlopige rapport met het gezin, waarna zo nodig nog wijzigingen of opmerkingen aangebracht worden. Afhankelijk van het soort onderzoek stuurt de Raad het definitieve rapport aan de rechter, de officier van justitie of het Ministerie van Justitie. Behalve in adoptiezaken krijgt ook het gezin een exemplaar.

Het dossier

Een exemplaar van het rapport is bestemd voor het dossier van de Raad, waarin alle gegevens van het kind en het gezin bewaard worden. Een dossier wordt vernietigd zodra het jongste kind van het gezin met wie de Raad bemoeienis heeft gehad, 18 jaar wordt. Strafdossiers blijven bewaard tot kinderen 21 jaar zijn; adoptiedossiers worden onbeperkt bewaard.

Vertrouwenspersoon

Cliënten kunnen zich bij hun contacten met de Raad laten bijstaan door iemand in wie zij vertrouwen hebben: een familielid, vriend, advocaat of hulpverlener. Er zijn wel enkele spelregels. Zo mag de vertrouwenspersoon niet uit naam van de cliënt optreden en mag hij niets doen zonder toestemming van de cliënt. De Raad mag een vertrouwenspersoon weigeren als deze het onderzoek verstoort.

Bescherming persoonsgegevens

- De persoonsgegevens van cliënten van de Raad voor de Kinderbescherming en van andere betrokkenen bij een zaak worden vastgelegd in een computerbestand en een dossier. Daarbij worden de wettelijke regels gevolgd. Vanzelfsprekend gaat de Raad zorgvuldig en vertrouwelijk met de gegevens om. Cliënten en betrokkenen hebben het recht om hun eigen gegevens in te zien en te laten aanvullen of corrigeren. Hoe dat kan, staat in de Regeling Wbp* die u bij elke vestiging van de Raad kunt inzien.
- De gegevens van minderjarige cliënten die in verzekering zijn gesteld of tegen wie een proces-verbaal is opgemaakt, worden ook opgenomen in het Cliënt-Volgsysteem Jeugdcriminaliteit. De beheerder hiervan, de Centrale Justitiële Documentatiedienst, kan u over dit systeem informeren. Het adres is Postbus 337, 7600 AH Almelo.

*Voluit: Regeling Wet bescherming persoonsgegevens Primair Proces Raad voor de Kinderbescherming

Maakt u zich zorgen over een kind?

Bent u (bijvoorbeeld als buurman, familielid of leerkracht) ongerust over een kind? Vermoedens over verwaarlozing, mishandeling of andere ernstige opvoedingsproblemen kunt u melden bij het Bureau Jeugdzorg / Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (BJZ/AMK) in uw omgeving.

Kijk voor een overzicht van de adressen van het BJZ op de internetsite van de Raad: www.kinderbescherming.nl of raadpleeg een telefoonboek.

Het AMK is bereikbaar via telefoonnummer 0900 - 123 123 0 (5 cent per minuut).

Klachten

Een cliënt die ontevreden is over het optreden van een raadsmedewerker of zijn onderzoek, kan dat eerst bespreken met deze medewerker en zijn leidinggevende. Zij proberen vervolgens met de cliënt een oplossing te vinden. Als dat niet lukt, kan de cliënt een officiële klacht indienen. Dat kan natuurlijk ook meteen. In de brochure *Als u een klacht heeft* (zie bladzijde 15) vindt u meer informatie over de klachtenprocedure en de termijn waarbinnen u kunt reageren.

Meer informatie

Heeft u nog vragen over het werk van de Raad voor de Kinderbescherming? Neemt u dan contact op met een vestiging in uw omgeving; de adressen staan op bladzijde 16 en 17.

Andere brochures

Meer informatie over de werkzaamheden van de Raad vindt u in de brochures:

- Als opvoeden een probleem is
- Als ouders gaan scheiden
- Als uw kind in aanraking komt met de politie
- Als u een klacht heeft

Deze brochures zijn verkrijgbaar via:

- Postbus 51 Infolijn, telefoon 0800 - 8051 (gratis, maandag t/m vrijdag van 9:00 tot 21:00 uur) of www.postbus51.nl
- www.kinderbescherming.nl
- alle vestigingen van de Raad (zie bladzijde 16 en 17)

Internet

De Raad voor de Kinderbescherming is ook te vinden op het internet: www.kinderbescherming.nl.

Adressen

Directie Noord

Directiebureau Noord

Trompsingel 9
Postbus 11008
9700 CA Groningen
050-588 71 11

Directie Oost

Directiebureau Oost

Nieuwstad 79
Postus 4204
7200 BE Zutphen
0575-585 55 5

Directie Noord-West

Directiebureau Noord-West

Naritaweg 161
Postbus 58409
1040 HK Amsterdam
020-582 63 00

Directie Zuid-West

Directiebureau Zuid-West

Lijnbaan 125
Postus 393
3000 AJ Rotterdam
010-404 06 06

Directie Zuid

Directiebureau Zuid

Complex 'De Admirant'
Postbus 2355
5600 CJ Eindhoven
040-265 40 40

Vestiging Roermond

Slachthuisstraat 57
Postbus 279
6040 AG Roermond
0475-363 36 3

Vestiging Assen

Mandemaat 3
Postbus 181
9400 AD Assen
0592-333 44 4

Vestiging Almelo

Bellavistastraat 3
Postbus 241
7600 AE Almelo
0546-832 20 0

Vestiging Alkmaar

Kennemerstraatweg 21
Postbus 250
1800 AG Alkmaar
072-514 34 34

Vestiging Den Haag

Neuhuijskade 40
Postbus 97745
2509 GC Den Haag
070-374 23 00

Vestiging Breda

Meerten Verhoffstraat 18
Postbus 7057
4800 GB Breda
076-525 58 00

Vestiging Tilburg

Spoorlaan 394
Postbus 290
5000 AG Tilburg
013-549 15 49

Vestiging Groningen

Friestraatweg 213 b
Postbus 328
9700 AH Groningen
050-520 52 22

Vestiging Arnhem

Kronenburgsingel 8/01
Postbus 9017
6800 DW Arnhem
026-322 65 55

Vestiging Amsterdam

Ijsbaanpad 2
Postbus 83086
1080 AB Amsterdam
020-889 34 00

Vestiging Dordrecht

Spuiboulevard 356-358
Postbus 855
3300 AW Dordrecht
078-648 44 44

Vestiging Eindhoven

Keizersgracht 5
Postbus 2175
5600 CD Eindhoven
040-232 93 19

Vestiging Leeuwarden

Lange Markstraat 5
Postbus 2203
8901 JE Leeuwarden
058-234 33 33

Vestiging Lelystad

Schepenen 9
Postbus 2076
8203 AB Lelystad
0320-286 50 0

Vestiging Haarlem

Jansweg 15
Postbus 1175
2001 BD Haarlem
023-888 25 00

Vestiging Middelburg

Buitenruststraat 16
Postbus 7140
4330 GC Middelburg
0118-673 33 3

Vestiging 's Hertogenbosch

Kooikersweg 3
Postbus 2332
5202 CH 's Hertogenbosch
073-620 79 11

Vestiging Zutphen

Houtwal 16
Postbus 4110
7200 BC Zutphen
0575-590 10 0

Vestiging Utrecht

A. van Schendelstraat 550
Postbus 12085
3501 AB Utrecht
030-888 27 00

Vestiging Rotterdam

Noordsingel 117
Postbus 1983
3000 BZ Rotterdam
010-443 11 00

Vestiging Maastricht

Avenue Céramique 1b
Postbus 3002
6202 NA Maastricht
043-351 43 00

Vestiging Zwolle

Assendorperdijk 1
Postbus 10075
8012 EG Zwolle
038-4554300

Kijk voor een actueel overzicht van de adressen en routebeschrijvingen van de Raad voor de Kinderbescherming op www.kinderbescherming.nl.

Aan de informatie in deze brochure kunnen geen rechten worden ontleend.

Uitgave

Raad voor de Kinderbescherming

Hoofdkantoor

Postbus 19202

3501 DE Utrecht

www.kinderbescherming.nl